

Ἄλλὰ δὲν κοιμάται ἐπὶ τῶν δαφνῶν του, ἐργάζεται καὶ παράγει συντόμως. Ἐν ἤττονι τῶν δέκα ἐτῶν χρονικῷ διαστήματι ἔγραψε πενήντα ἔργα, ὧν τινὰ ἔχουσι οὐ μικρὰς διαστάσεις· πρὸς ἄλλοις τέσσαρα μελοδράματα, τήσασα συμφωνίας, δύο συναυλίας, πέντε φαντασίας διὰ κλειδοκυμβάλου καὶ ὄρχήστραν.

Σήμερον τὰ ἔργα αὐτοῦ ἀνέρχονται εἰς ἑκατὸν ἐπτά· ὁ τσάρος ἀπένευμεν αὐτῷ τῷ 1869 τὸ παράσημον τοῦ Βλαδιμήρου (τοῦθ' ὅπερ ἀνύψωσεν αὐτὸν εἰς τὴν τάξιν τῶν εὐπατριδῶν)· πρό τινος δὲ διωρίσθη αὐλάρχης, ἔχων τὸ δικαίωμα νὰ λαμβάνῃ θέσιν ἐν ταῖς τελεταῖς μετὰ τοὺς ἐκ βασιλικῆς αἱματος πρίγκιπας.

Οὕτω ὁ ἄνθρωπος οὗτος τοῦ λαοῦ, ὁ ἄλλοτε δουλοπάροικος, ἠδυνήθη διὰ τῆς ἐργασίας αὐτοῦ καὶ τῆς ἰκανότητος ν' ἀνέλθῃ εἰς τὰς ὑψίστας τιμὰς τῆς χώρας αὐτοῦ.

* *
*

Ἡ μνήμη τοῦ Ρουβινστάιν εἶναι τι ἐξοχον. Ὁ διάσημος μουσουργὸς παίξει πάντοτε ἐκ μνήμης, ἂν δ' ἀναλογισθῇ τις ὅτι συνήθως μουσουργεῖ ἐπὶ τρεῖς τοῦλάχιστον ὥρας δύναται νὰ ὑπολογίσῃ πόσα μουσικὰ τεμάχια εὐρίσκονται ἐναποθηκευμένα ἐν τῷ ἰσχυρῷ του ἔγκεφάλῳ.

Τούτου δ' ἕνεκα ἠδυνήθη ἐν ταῖς συναυλίαις, ἄς πρό τινος ἔδωκεν ἐν Παρισίοις, νὰ ἐπιχειρήσῃ ἐπιθεώρησιν ὅλων τῶν φάσεων τῆς μουσικῆς τοῦ κλειδοκυμβάλου ἐν πάσαις ταῖς χώραις, ἄνευ τοῦ ἐλαχίστου πρὸ αὐτοῦ κειμένου. Ὡστε εἰ καὶ διατρέχει τὸν κίνδυνον ν' ἀπολέσῃ τὴν ὄρασιν, ὁ Ρουβινστάιν ἐν τῷ μέλλοντι δὲν θὰ παύσῃ μουσουργῶν.

Ὁ ἔγκριτος μελοποιὸς τοῦ Σιγούρ Ἑρνέστος Ρεγιέ ἰδοῦ πῶς χαρακτηρίζει τὴν μουσικὴν μεγαλοφυΐαν τοῦ Ρουβινστάιν :

«Ἐκαστος ἀπέρχεται τῶν συναυλιῶν τούτων κατάπληκτος, τεθαμβωμένος ἐκ τῶν ἀστραπῶν αἰτινες ἀναθρώσκουσιν ἐκ τοῦ κλειδοκυμβάλου ὑποχειρίου καὶ ὑποδεδουλωμένου εἰς αὐτόν. Τὸ μυστήριον τῆς δυνάμεως καὶ μαγείας ἦν ἐξασκεῖ ἐπὶ τοῦ κοινοῦ εἶναι ὅτι δὲν μεριμνᾷ οὔτε περὶ τῶν χειρονομιῶν αὐτοῦ καὶ τῆς στάσεως, οὔτε περὶ οὐδενὸς ἄλλου· ἡ μόνη αὐτοῦ μερίμνα, ἡ μόνη τῆς θελήσεως καὶ μεγαλοφυΐας αὐτοῦ προσπάθεια συνίσταται εἰς τὸ νὰ διερμηνεύῃ αὐτὸς ὁ ἐξοχος μελοποιὸς τὰς σκέψεις τῶν ἄλλων, ν' ἀνακαλύπτῃ καὶ νὰ ἐκφράξῃ καὶ τὰς λεπτοτάτας αὐτῶν ἀποχρώσεις, νὰ ἐνσαρκοῦνται ἐν αὐτοῖς ὥστε νὰ νομίζωσιν οἱ ἀκροῶμενοι ὅτι ἀκούουσιν διαδοχικῶς τὸν Σοπὲν καὶ τὸν Σοῦμαν, τὸν Σοῦμπερτ καὶ τὸν Βέμπερ, τὸν Μένδελσον καὶ τὸν Βετχόβεν.»

Κ.

ΟΙ ΑΦΡΙΚΑΝΟΙ ΕΜΠΟΡΟΙ

Τὸ ἐν Ἀφρικῇ ἐμπόριον τῶν Εὐρωπαϊῶν μετὰ τῶν ἰθαγενῶν τοσοῦτον ἐπέξετάθη, ὥστε πολλάκις παρέστη χρεία νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ προαγωγὴ καὶ κανονισθῇ τακτικῶς ἡ λειτουργία αὐτοῦ διὰ συνθηκῶν μετὰ τῶν μαῦρων βασιλέων ἢ φυλαρχῶν. Ἄλλ' οὐκ ὀλίγοι ἐν Εὐρώπῃ ἀμφισβητοῦσι τὴν χρησιμότητα τοιούτων συνθηκῶν, ἰσχυρίζομενοι ὅτι οἱ μαῦροι πρὸς οὐδὲν λογιζονται τὰς ἠθικὰς ὑποχρεώσεις, ὧν τὴν τήρησιν ἐπιβάλλουσιν αὐτοῖς ἔγγραφα συμβόλαια. Ὡς ὅμως παρατηρεῖ τις ἐν τῇ *Γερμανικῇ ἀποικιακῇ ἐφημερίδι* (*Deutsche Kolonialzeitung*) ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος ἐλέγχει ἄγνοιαν παντελῆ τῶν ἠθῶν καὶ τῶν προλήψεων τῶν ἰθαγενῶν τῆς Ἀφρικῆς. Οἱ μαῦροι ὑπολαμβάνουσι πᾶν ἔγγραφον ὡς ἱερόν τι καὶ μυστηριώδες πρᾶγμα, ἔχον ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν δύναμιν νὰ τιμωρήσῃ σκληρῶς τοὺς παρασπονδούντας. Ὁ μαῦρος ὁ πωλῶν εἰς εὐρωπαϊκὸν τι πρακτορεῖον φοινικέλαιον ἢ σπόρους φοίνικος ἢ ἐλέφαντα, λαμβάνει πολλάκις ἀντὶ χρημάτων ἔγγραφον ἀπόδειξιν ἐν ἣ σημειοῦται τὸ ποσὸν τοῦ ἐμπορεύματος καὶ ἡ συμπεφωνημένη ἀξία αὐτοῦ. Θάμβος δὲ καὶ ἠρησκευτικὸς φόβος καταλαμβάνει αὐτόν, ὅταν παρουσιάζων τὸ τεμάχιον ἐκείνο τοῦ χάρτου εἰς ὑποκατάστημα τοῦ πρακτορείου ἐν ἄλλῃ τόπῳ, βλέπῃ ὅτι ἐξ αὐτοῦ καὶ μόνου ὁ Εὐρωπαϊὸς μαθάνει πόσον φοινικέλαιον ἐπωλήθη καὶ πόσα δικαιοῦται νὰ λάβῃ ὁ πωλήσας. αὐτὸς χάρτης, ὁ ἔχων τὴν μαγικὴν δύναμιν νὰ ἀποκαλύπτῃ μυστηριωδῶς καὶ ἀφώνως τὰ γενόμενα, ἔχει βεβαίως καὶ τὴν ἰσχὴν νὰ ἐξοντώσῃ αὐτὸν ἀδικοῦντα.

Διὰ τοῦτο αἰσθάνονται μείζονα τῶν πεπολιτισμένων λαῶν σεβασμὸν πρὸς τὰς συνθήκας. Γράφονται δ' αἱ ταιαῦται συνθήκαι συνήθως ἐπὶ χάρτου παχέος καὶ στιλπνοτάτου, καλλιγραφικῶς, καὶ κάτωθεν αὐτῶν δεξιόθεν μὲν ὑπογράφει ὁ συναλλασσόμενος Εὐρωπαϊὸς, ὁ διερμηνεὺς καὶ οἱ συνέταιροι αὐτοῦ, ἀριστερόθεν δὲ ὁ βασιλεὺς ἢ ὁ φυλάρχης καὶ οἱ τὰ πρῶτα φέροντες ἐν τῇ φυλῇ. Δὲν εἶναι ὅμως εὐκόλον οὐδὲ συνήθες ἔργον ἡ ὑπογραφή. Ὀλίγιστοι εἶναι οἱ ἀρχηγοὶ οἱ δυνάμενοι νὰ ὑπογράψωσι τὸ ὄνομα αὐτῶν· ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον χαράττουσι τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, καὶ ἐπειδὴ καὶ τοῦτο ἀκόμη ἀδυνατοῦσι νὰ πράξωσι γράφει μὲν τὴν ὑπογραφὴν τῶν ὁ Εὐρωπαϊὸς, αὐτοὶ δ' ἐγγίζουσι διὰ τοῦ δακτύλου τὸ ἄκρον τῆς γραφίδος. Κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀναγνώσεως καὶ τῆς ὑπογραφῆς τῆς συνθήκης τηροῦσιν οἱ μαῦροι εὐλαβῆ σιγὴν, μετὰ πολλῆς δ' ἐπισημότητος προσέρχονται πρὸς ὑπογραφὴν, συναισθανόμενοι εἰς ἄκρον τὴν ἱερότητα τῆς πράξεως. Αἱ συνθήκαι συντάσσονται εἰς διπλοῦν, ὧν τὸ ἕτερον ἀντίγραφον κρατεῖ ὁ φυλάρχης ἐπιδεικνύων

αὐτὸ εἰς πᾶσαν περίστασιν. Εἰ καὶ πονηρότατοι καὶ δολιώτατοι, οἱ μαῦροι ἔχουσι πολλὴν πίστιν εἰς τὸν λόγον τοῦ Εὐρωπαϊοῦ, μάλιστα τὸν γραπτὸν, καὶ ἡ πίστις αὕτη σφίζει τὸ ἐν Ἀφρικῇ ἐμπόριον.

Ο ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΣΟΛΟΜΩΝΤΟΣ

(Ἀραβικὴ παράδοσις.)

Ἐκεῖ ὅπου ὕστερα ἐκτίσθη ἡ ἁγία πόλις Ἰερουσαλήμ. ἦσαν εἰς τὴν ἀρχὴν χωράφια. Δύο ἀδελφοί, Ἀραβες καὶ οἱ δύο, ἐκαλλιέργουν μαζὶ εἰς τὴν Ἀμωρίαν ἐν χωράφῳ, ποῦ τὸ εἶχαν κληρονομία ἀπὸ τὸν πατέρα των. Ὁ μεγαλύτερος ἦτο ὑπανδρευμένος καὶ εἶχε πολλὰ παιδιά· ὁ ἄλλος ἦτο ἀνύπανδρος.

Ἦλθεν ὁ καιρὸς τοῦ θέρους, οἱ δύο ἀδελφοὶ ἔδωσαν τὰ δεμάτια των, ἕκαμαν δύο σωρούς ἴσους καὶ τοὺς ἀφῆκαν εἰς τὸ ἄλῳν. Τὴν νύκτα ὅμως ὁ ἀνύπανδρος ἀδελφὸς ἐσυλλογίσθη καὶ εἶπε μὲ τὸν νοῦν του· «Ὁ ἀδελφός μου ἔχει γυναῖκα καὶ παιδιά· νὰ θρέψῃ, καὶ δὲν εἶναι καθόλου δίκαιον νὰ πάρῃ τὴν ἰδίαν μερίδα μὲ ἐμέ. Ἄς ὑπάγω λοιπὸν νὰ πάρω ἀπὸ τὴν σωρὸν μου μερικὰ δεμάτια καὶ νὰ τὰ βάλω κρυφὰ εἰς τὸν σωρὸν τοῦ ἀδελφοῦ μου· δὲν θὰ τὸ καταλάβῃ καὶ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον θέλει δὲν θέλει θὰ τὰ δεχθῇ.»

Ἔκαμε λοιπὸν καθὼς ἐσκέφθη.

Τὴν ἰδίαν νύκτα ἐξύπνησε καὶ ὁ ἄλλος ἀδελφός καὶ εἶπε ἔς τὴν γυναῖκά του· «Ὁ ἀδελφός μου εἶναι νέος, δὲν ἔχει συντροφία, δὲν ἔχει κἀνένα νὰ τὸν βοηθῇ εἰς τὴν δουλειάν του καὶ νὰ τὸν παρηγορῇ ὅταν κοπιάζῃ· δὲν εἶναι λοιπὸν δίκαιον νὰ πάρῃ τὴν ἰδίαν μερίδα μὲ ἡμᾶς· ἄς σηκωθῶμεν λοιπὸν καὶ ἄς ὑπάγωμεν νὰ βάλωμεν κρυφὰ μερικὰ δεμάτια ἀπὸ τὸν ἰδικὸν μας σωρὸν εἰς τὸν σωρὸν τοῦ ἀδελφοῦ μου· δὲν θὰ τὸ καταλάβῃ αὐρὶον καὶ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον θέλει δὲν θέλει θὰ τὰ δεχθῇ.»

Καὶ ἕκαμαν καθὼς ἐσκέφθησαν.

Τὴν ἄλλην ἡμέραν ὑπῆγαν καὶ οἱ δύο ἀδελφοὶ εἰς τὸ χωράφῳ καὶ εἶδαν μὲ πολλὴν ἀπορίαν πῶς οἱ δύο σωροὶ ἦσαν πάλιν ἴσοι. Κάνεις ἀπὸ τοὺς δύο δὲν ἠμπόρει νὰ καταλάβῃ τί ἔτρεχε· ἕκαμαν τὸ ἴδιον καὶ τὴν ἄλλην νύκτα καὶ τὴν ἄλλην πάλιν. Ἄλλ' ἐπειδὴ ὁ καθεὶς ἔβαλλε κρυφὰ εἰς τὸν σωρὸν τοῦ ἀδελφοῦ του τὰ ἴδια δεμάτια, οἱ σωροὶ ἔμεναν ἴσοι, ἕως ὅτου μίαν νύκτα ἀπεφάσισαν καὶ οἱ δύο νὰ ἐξετάσουν τί συμβαίνει αὐτὸ τὸ θαῦμα, καὶ ἀνεκάλυψαν ὁ ἓνας τὸν ἄλλον μὲ τὰ δεμάτια ἔς τὸ χέρι.

Ὁ τόπος λοιπὸν, ὅπου αὐτοὶ οἱ καλοὶ στοχασμοὶ ἦλθαν εἰς τοὺς δύο ἀδελφούς, καὶ ὅχι μίαν φοράν ἢ δύο, ἀλλὰ πολλὰς, ἤρρεσεν εἰς τὸν Θεόν· καὶ οἱ ἄνθρωποι τὸν ἐδιαλέξαν μὲ τὴν θέλησιν τοῦ Σολομώντος τοῦ σοφωτέρου ἀπὸ ὅλους τοὺς

τοὺς σοφοὺς, διὰ νὰ κτίσουν τὴν κατκειάναν τοῦ Θεοῦ, καὶ ὁ Κύριος ἐνδόκησε νὰ ἐγκρίνῃ τὴν ἐκλογὴν αὐτῶν.

ΑΝΑΚΡΕΟΝΤΙΟΝ

(Παράφρασις)

Γιὰ διῆς, πῶς μόλις ἀνοίει ἄρχισε νὰ μυρίζῃ κα' εὐθὺς μπουμπούχι κα' γέμισαν ἢ τριανταφυλλιαῖα· γιὰ διῆς τὸ κύμα σιγαλὰ ἔστην ἄμμο πῶς φλοισβίζει, πῶς κολυμποῦνε τὰ παπῖα κα' ἀνθίζουν ἢ ἔλλαται· γιὰ διῆς τὰ οὐράνια δώματα ὁ ἥλιος πῶς χρυσώνει, τὰ νέφη πῶς σκορπίσανε, καὶ πῶς τὸν οὐρανὸν μὲ τὰ μακρὰ φτερούγια του ὁ γερανὸς σιμώνει, καὶ πῶς τ' ἀηδὸνι κελαιδεῖ ἄστυ κῆπο τὸ πορνὸν. Μ' ἀκόμη διῆς, ἀγίπη μου, αὐτὴ τὴν κλημνίδα πῶς νὰ γεμίζῃ ἀρχιὰ μ' ἀνθους καὶ μ' ἀγουρίδα.

ΟΙΝΟΜΑΟΣ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ νέου βουλγαρικοῦ Κράτους ἀναγράφει κατὰ τὸ ἐνεστῶς ἔτος ἔσοδα φρ. 34,049,900. Ἴσον ποσὸν σημειοῦται καὶ διὰ τῆς ἐτησίας δαπάνας. Ἐν τούτοις ὅμως δὲν συμπεριλαμβάνεται ὁ προϋπολογισμὸς τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμυλίας, ὅστις ἀναγράφει δαπάνας καὶ εἰσπραξεῖς 16,000,000 φράγκων. Ἐκ τῶν κοινῶν τῶν διαφόρων ὑπουργείων τῆς κυρίως Βουλγαρίας δύο μάλιστα εἰσὶν ἄξια σημειώσεως, τὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ἀνερχόμενον εἰς 1,974,248 φρ. καὶ τὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν στρατιωτικῶν περιλαμβάνον ποσὸν 12,280,659 φράγκων. Ἡ ἀμοιβὴ τῶν ἀνωτάτων τοῦ Κράτους λειτουργῶν ἔχει οὕτως. Ὁ ἡγεμὼν λαμβάνει ἐτησίαν ἐπιχορηγήσιν 600,000 φράγκων. Οἱ ὑπουργοὶ ἔχουσιν ἐτησίως ἕκαστος 12,000· ἀλλ' ὁ πρωθυπουργὸς καὶ ὁ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς λαμβάνουσιν ἐπαύξησιν ἀνὰ 3,000 φρ. ὡς ἔξωδα ἀντιπροσωπεύσεως· οἱ νομάρχαι 6,000 φρ., ὁ πρόεδρος τοῦ Ἀρείου Πάγου 7,500 φρ. ὁ ἀντιπρόεδρος 6,600, ὁ εἰσαγγελεὺς 6,600, τὰ μέλη τοῦ Ἀρείου Πάγου 6,000. Ὁ πρόεδρος τοῦ Ἐφετείου 6,000, οἱ ἐφέται 4,800· ὁ πρόεδρος Πρωτοδικείου 5,040, οἱ πρωτοδίκαι 3,600. Οἱ εἰρηνοδίκαι μισθοδοτοῦνται διὰ 3—3,600 φράγκων.

Καινοφανὲς καὶ περίεργον γυναικεῖον κόσμημα εἰσῆγγαγεν ἐσγάτως ὁ συρμὸς εἰς Παρισίους. Ἡ παρισινή ἡθοποιὸς Ἄννα Ζουδίτ, ἀρτίως ἐπανελθοῦσα ἐξ Ἀμερικῆς, ἐκόμισε πλὴν τῶν ἄλλων δώρων τῶν προσενεχθέντων αὐτῇ ὑπὸ τῶν θαυμαστῶν τῆς καὶ πόρπη, ἐν ἣ εἶναι ἐγκλεισμένος χρυσοῦς κἀνθαρὸς ζωντανός. Διὰ πολυπλόκον μηχανήματος ὁ κἀνθαρὸς μένει ἐγκαθειργμένος ἐν τῇ πόρπῃ, ἐν ἣ δύναται νὰ κινῆται, εἰ καὶ μετὰ τινος στενοχωρίας. Τὸ ἔντομον τοῦτο τρέφεται ἐξ ὕδατος, ἐν ᾧ εἶναι ἀναλελυμένη ζάχαρις, ἀλλὰ δύναται καὶ ἄπιτον νὰ μείνῃ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. Αἱ φίλαι τῆς ἡθοποιῆς κατεγοητεύθησαν ἐκ τοῦ παραδόξου κοσμήματος, ταχέως δ' οἱ ποικιλόχρωμοι κἀνθροι ἐγένοντο περιζήτητοι, καὶ πολλὰ παρρηγιεῖα ἐστάλησαν εἰς Μεξικὸν προμηθείας ταυούτων κἀνθάρων καὶ κλωδῶν αὐτῶν.